

Előzetesi árak:
 Helyben és postán küldve.
 Egy évre . . . . . 10 frt.-kr.
 Fél évre . . . . . 5 frt.-kr.
 Negyed évre . . . . . 2 frt.-kr.
Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény díjmentes, Vasvári közléseket, a szerkesztőségbe bérmentve küldendő.

Előfizetési helyben:
 FEJÉDI K. LAJOS és IG. OSÁTHY KÁROLY Könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban KUTASI IMRE Könyvnyomdájában és postabiztosok útján.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj
 Négy hasábolos péntek 5 kr.
 Nagybőv terjedelmű a többeszer
 hirdetések alkalmán a leg-
 olcsóbb árértékűtől kezdve
 Bélyegdíj minden különbejárá-
 sra 30 kr.

„Nyitár”-ben megjelenő közle-
 mény minden péntek 50 kr.

Hirdetéseket felvételre a kiadó-
 hivatalban, KUTASI I. Könyv-
 nyomdájában, valamint ZSÓZSER-
 MAN H. közv. irodájában is.

Név nélkül vagy bérmentesülendő
 beiktatók közlése nem vétel-
 nek ügyelme.

Kéziratok vissza nem
 adtak.

A nemzetiségi kérdés.

(r. o.) A Tisza kormány aerájának átka ugyan, de e mellett természetes következménye is, hogy (mint a hitregebeli Pandora szelenczéből kikelő rémek egyike) ismét feltámadott a nemzetiségi kérdés is. Hogy ne támadott volna fel? Tisza oszt, hogy magát sokszor ozhassa; a nagy eszmékből, a nagy nemzeti érdekekből kivon, hogy uralkodása és hatalma folytonos összeadást képezzen. Megszületett az antiszemitizmus, mert Tisza alatt úgy alakultak a viszonyok, hogy megszületése ezekből logikailag elmaradhatlan okoztá vált; szembe állították és meghasonlották a társadalmi osztályok; össze lőnek vesztve a hitfelek ezeket egymással, sőt villongások ütöttek ki az egyes hitfelekkel kebelében is, mert a kormány autonómia ellenes merényletei a protestánsokat is két részre osztották, még pedig egy, a kormány hatalmi érdekeinek vallását is alárendelő részre, és arra, a mely egyháznak évszázados tradíciójából engedni nem fog; és — a püspöki javaknak a kormány szeme előtt folyó elkallódása és egyéb, erőszakosan szőnyegre kerített, kényes kérdések következtében — a katolikusok is kezdik a Deák Ferenc által megalkotott katolikus autonómia eszméjét feltámasztgatni. Hogyne kísérte a nemzetiségi kérdés is éppen most, a midőn a nemzetiségek látják, hogy ezen, hatalmához minden áron ragaszkodó kormány kész saját nemzetének rovására megalkudni s a midőn látják, hogy a folyvást gyöngített, egymással való meghasonlásba hajtott magyarsággal szemben — a tertius gaudet elvét érvényesíthetik!

Fel is van vetve a nemzetiségi kérdés, lángra van lobbantva minden nemzetiség maglya s a gyújtogatók az eddigieknél is nagyobb biztonssággal számítanak arra, miszerint a lángok összefognak csapni a közbe szorult magyarság felett.

Tizenkilencz éve tart már új alkotmányosságunk, és nem volt kormány, a mely ne hangoztatta volna a magyarság tulsulyát, a magyar állameszme föltétlen és mindenek felé helyezendő célját és sarkalatos elvét. Mig (értékünk és erőnk értetében) nem mondtottuk ki, hogy a magyar állam nyelve csakis magyar lehet; a mig Magyarországon nem volt egyéb uralkodó és az állami életben tényezőzt képező osztály, mint a nemesség, a mely nem lehetett más, és így mint magyar, mindenkor garanciáját is képezte az állam magyar alapjellegének, nem is volt számbavehető nemzetiségi kérdés, alig alig voltak komolyan aggasztó nemzetiségi aspirációk. De mióta a nemzeti öntudat megterette a nagy sakkhuzást, minden alárendelt és magát ellentétnek, vagy velünk egyenrangúnak álmódó faj és nemzetiség kártyát kért, igyekezett a játszmából nyereséggel kikerülni, vagy pedig az általunk nagy generozitással adott bankot felrobantani. Nos, azóta (tekintve, hogy nekünk nem csupán a nemzetiségekkel és ezek ki válról jövő pártfogóival, — de egy bennünket folytonosan kihasználó és gyöngítő társ-állammal, Ausztriával is van bajunk) nem csak arra van szükségünk, hogy kormányaink hangoztassák a magyar állameszmet és nemzetünk tulsulyát Szent István koronájának tartományai-ban, de arra is, hogy ezen állameszmet elő-készítsék, a nemzetiségeket erre megérleljék, neveljék és az eszmének fokozatosan meg is nyerjék.

Nos, ezen magyar nemzeti feladat végrehajtását okos ember nem várhatja Bécsből, nem az abszolutizmus időszakától hanem senki mástól, mint a nemzet visszanyert (?) alkotmányos időszakában, a maga felelős kormányától.

Tudjuk és napról-napra halljuk, hogy

mit mondtottak a kormányok, a midőn a magyar állameszmeről és nemzetiségekről volt szó. Tizenkilencz év óta, Andrásytól kezdve a jubilátus Tisza-kormányig, sok szépet és még több nagyot mondtottak úgy a jó utóíz kedvéért: pour la bonne bouche, amint ezt a francia mondja. Azután — egy nagy idealista műhelyében — elkészült a nemzetiségi törvény, a melylyel megkötötték a magyarság kezét minden, saját tulsulyának, de még tekintélyének megerősítésére, vagy csak megtartására alkalmas időpontra. Nehány bü-nös iskola és tudományos intézet bezárása, néhány panszláv diák kicsapása eredmények nem tekinthető, de mint minden nagy bajok ellen alkalmazott kicsinyes szer, csak arra szolgált, hogy az akút bajt üdültt és krónikusá tette s csak fokozta a rajongók vérmes képzelmét. De ezt a keveset sem a tíz év óta uralkodó Tisza-kormány tette, mert ezen kormány a nemzetiségek és nemzetünk közötti fenforogó el-entéteségeket egyszerűen . . . kihasz-nálta. A románok évek előtt kijelentették, hogy — miután aspirációik érvényesü-lésére kilátás nincs — a fellépésükre alkalmas időpontot befogják várni. És szünetelt a Mocsonyi coterria, valamint részint kihaltak, részint a reménytelen küzdelemben kifaradtak, sok időre nullificálódtak a többi nemzetiségek vezérférfiai is. Ki emlékezett még a Stratimirovics, Miletics, Tót Pauli-nyi Vilmos, a Mocsonyiak és egyéb, 1865-től kezdve, néhány éven át még oly hangos nemzetiségi képviselő névre? Elpárolgott a Miletics kedvelt fia »kibe néki öröme telt: Kresztics, a költő és a nemzetiségi harcznak már-már utolsó mohikánja, Polit Mihály is pulverizáltattok.

De a Tisza aera felköltötte a szunynyadó remét. Kikelt sírjából az 1867 körül szerepelgetett Babes Vince, bevásárolta Tisza Tabajdi Károly, Aradmegye kajmakánja által Gurbán Konstantint. Mint a hogy a királyok lőnek e célra különösen kezükre játszott vadakra: úgy szokta őket (az ebéd előtti sherry és cognac ösz-szes hevítő erejét felhasználva) lelővetetni a frázisok nagy mestere, Tisza Kálmán. De e mellett Horvátország gyűlölet és tekintélyüket sárba tiporja. A románok megtalálták az igazat munkájának alkalmas idő-pontját és megmozdult az irridenta és lap-jaik valósággal okádják a tüzet nemzetünk ellen. Megalakult az erdélyi magyar köz-művelődési egyesület is — gyűjtés útján. Ujabbán boldogabb időkben sem emléke-zünk hazánkban nagyobb eredményű gyűj-tésre, mint a Deák Ferenczére, a ki 120,000 forintot hozott össze a Vörösmarty-árva-
 nak; az anyagilag tönkretelt, terhekkel tul-halmazott magyarság e szép nemzeti célra ma már alig tudja összehozni ezen összeg kétszeresét. Semmiség ahhoz képest, a meunyi ezen egyesület sikeres működésére kívánatos volna! De a kormány az erdélyi és egyéb kultur-egyleteket nem tá-mogatja, a mi nagyobb szabású segélyt a muuzcipiumok kezdeményeznek (p. o. a szatmári pótadó) az inyre nincsen és e mellett nincs hatalma annak megakadályo-zására, hogy a románok ne alapítsanak Ko-lozsvártól, egy a kultur-egyletet ellensu-lyozó bankot, csakhogy sokkal nagyobb tö-keből. Így aztán az, a mi a kormány vé-kes közönye és rosszakarata nélkül nagy nemzeti feladatot teljesíthetne, lett az, a minek tartjuk a kormányelnök hangzatos kifejezéseit: ok az elkeseredésre, tromf, a melyre még oly inczfinczi ellenfél is tromf-al képes felelni, a minő a románság!

És így vagyunk a többi nemzetisé-gekkel is, a melyek a kormány önzése és lelkiismeretlensége miatt, és nyomva rossz közigazgatásunk és az elviselhetlen állam-terhek által elvadtva, válhatnak ismét azá, a miknek láttuk 1848-ban. Semmit sem tesz e tekintetben a Tisza-kormány és még

az sincsen eszeágában, hogy a káros és félszeg nemzetiségi törvényt megszüntesse és rábírja a parlamentet egy a magyar állameszme érdekeinek megfelelő törvény alkotására.

De azért Tisza és Trefort folyton-folyvást hangoztatják a magyarság tulsulyát, a magyar állameszme uralmának conditio sine qua non-ját. — Mosolyra, keserű mosolyra kell hogy indítsunk, mikor valaki az egésznap temivalóit akarja élvezni . . . az utolsó órában! Ismételen hang-sulyozzuk, hogy új alkotmányosságunknak már a tizenkilencz eddik esztendejét éjük. Tizenkilencz esztendő elegendő arra, hogy öntuda-tos állam egy generációt az állameszme értelmében neveljen fel. Tizenkilencz év alatt a gyerme-keket s kivált az erre oly fogékony tótokat megtaníthatjuk volna magyarul beszélni, a szerbeket és románokat meggyőzhettük volna arról, hogy reájuk nézve a magyar állameszme lehet az üdvözülés, a szászokat pe-dig rákényszeríthettük volna a magyar állameszme tisztelére. A nemzetiségeket ez-alatt vagy meghajlítottuk, vagy megtörtük volna. De tizenkilencz év alatt (melyből tíz évet a Tisza kormány alatt éltünk végig) ezen, akár a kulturális munka békés keretében is kivihető feladatot el-hanyagoltuk, az erre való módokat és esz-
 közöket elpazaroltuk és eltűntek Bacsuk, Ausztriának, dinasztikus czélokuk és egyes kormányok önző érdekeinek. A nemzetiségek elbizottabbak mint valaha, mégsebbek, mint bármikor és — kétségbeesztő tudat! — ebben a társaságban, ily viszonyok közt meggyünk most a keleti kérdés megoldása, orosz háboru és európai válságok elé! . . .

— Országgyűlés. A képviselőház a 19. febr. 13-án. Végre a képviselőház befejezte a közoktatásügyi költségvetés ezen való örömeben a jobboldali ellenek megé-
 lezte a minisztert. Csak két tételnel volt fe-lszólás, melyeknél Orbán Balázs tett ész-revetéseket, a költségvetés többi tetelet ész-revetel nélkül szavazták meg s erre következett az unjonczutalakra vonatkozó törvényjavaslat tárgyalása. Általánosságban elénk és érdekes vita fejlődött ki, melyben részt vettek: Mü-nich Aurel előadó, Fejervary Géza br. miniszter, Thaly Kálmán, a ki felszólalása-ban elegendő anyagot adott a további vitára. Tisza értelemmel tartotta a Thaly általpon-tot, egyuttal ellenkező polemizált Tischerrel s ennek néhány olyan kifejezése a miket nem tarantente illőnek, sikerült megjegyzéseket tenni. Ebből azután Tischer és Haviar közt olyan elénk szovaltas tamadr »személyes kér-des»-ben, hogy valóságos kis vita fejlődött ki a házbán. Haviar egybeíratt hat javaslatot adott be az iránt, hogy a miniszter az 1885. évi unjonczosának sorozó jászokint való kedvezőtlen eredményeit, ennek okait és esetleges elhárítási módjait meg ez ülésszak alatt jelen-tés alakjában terjessze be. Hozzá szözlöttak meg a kérdéshez: Csánády Sándor, Tóth Ernő, Lőrös Kálmán és Fejervary br. miniszter. Erre a ház többsége általánosság-ban elfogadta a törvényjavaslatot s mellőzte a Haviar hat javaslatát. Részleteiben ész-revetel nélkül elfogadta a ház a törvényjavaslatot. Ezután letárgyalák a kervenyek 20 sorjegy-zését, mire Szapary gr. pénzügyminiszter válaszolt a Justh Gyula interpellációjára a battonyai kincstári pusztá eladás tárgyában Justh Gyula viszonzalása után, melyben bizo-nyította a követelt eljárás helytelenségét, a ház többsége tudomásul vette a miniszter vá-laszát. Végül Kájch József interpellációt intézett a pénzügyminiszterhez az illetekegyen-érték kirovása tárgyában. Ma a honvédelmi tárcza költségvetését tárgyalják.

— A forrongó Balkán. A bukaresti béketárgyalások ismét megakadtak. Megint a porta az, mely a kesedelemre okot adott. Csakhogy ezuttal nem valami formáság, hanem úgy látszik, elvi jelentőségű esemé-nyek indították a török kormányt arra, hogy a tárgyalásokat félbeszakítsa. E lépést való-színűleg azon megtartás idézte elő, melyet Oroszország a török-bolgár egyezmény irányá-ban követ. A pétervári kabinet ellenzi az egyezmény számos lényeges részét különösen azt nem akarja, hogy az egyezmény szente-
 *) E tárgyra visszatérünk. Szerk.

szése cseljából a konstantinápolyi értekezlet ismét összehívassék. Mig tehát a török-bolgár egyezmény ügye el nem dől, a békétárgyalá-sok, úgy látszik, nem is fognak folytatattai. A tegnapi kitűzött ülés el is halasztott, még pedig bizonytalan időre. Az hírlik, hogy Mad-jid pasát a porta visszahívja s más megha-talmazottat fog küldeni. A fegyverés zű-net már kéthetmulva lejárt. A görög hadi készülődések tengeren és szárazon a legnagyobb mérvben folytatattak. Angliá-ból egy tengeralatti torpedócsászár érkezett, melylyel kísérletek tétettek. A Kielben épült hat torpedócsászár közül 2 már megerkezett, négy még utban van. Salamisnál, Pierusnál és Volonál a parteróditések befejezék s most szereltettek föl. A torpedóerakásban nagy haladások tétettek. A görög gőzhajóársulat összes hajóit harcra képes állapotba akarják helyezni. Karaiskari ezredes kinevezése az Epirus felé elhelyezett csapatok főparancs-nokává, s megérkezése katonái közé nagy lelkesedést idéttet. Prevesában tizenkét hajó-ból álló török hajórajt varak. — Kréta szí-
 teten a törökök nagy védműveket emelnek s ügyekkel szerelik fel. A kanei kikötő bejárá-sal torpedókat szélyeztettek el.

— A londoni anarchista mozgalom elénk visszahangot kellettek Anglia nagy gyári városában. Mindenütt erős forrongás észlel-hető, melyet az ir agitáció a saját részéről a leghevesebben támogat. Parnell és elvtársai ezzel is nyomást akarnak az angol közvéle-ményre gyakorolni, hogy azt az ir kiegyezés iránt kissé fogékonyabbá tegyék. E párt annl hatékonyabban folytathatja az agitációt, mert ismeretes, hogy a gyári munkások igen jelen-tekeny része irlandi. A mozgalom Lencesterben a legbrutálisabb módon jutott kiűrésre. A za-
 vargok nemcsak raboltak, hanem betörték a gyárakba, szétrombolták a gépeket s jelenté-keny kárt okoztak. A csekély számú rendőr-eg egész nap nem birt a zendülőkkel s csak késő éjjel, mikor segítséget kapott, tudta a rendet helyreállítani.

Hogy gazdálkodunk?

A kormányemberei azzal dicsekednek, hogy ők a »komoly munkás» emberei, hogy ők nem kiabálnak, nem fráziskodnak, mint az el-leuzék, hanem dolgoznak. Az ország pénzügyei tanúsítják, hogy mi-ként dolgoznak. A Tisza-kormány azért árulta el meggyőződését, azért akasztotta szegre el-veit s a csernatótyajások, az ivánkák, a he-gedüssándorok azért követék a geszti földes-urat az élv feladás erkölcstelen útján, hogy »rendbehozzák» Magyarországot pénzügyei.

Ennek épen 10 eszt. néje. És még keil nézni az 1885. évi gazdál-kodást: mi az »eredmény? Ugyan mit dolgo-zott a »komoly» munkás Tisza-kompania. Azt, hogy 1885-dik évre csuivalak egy költségvetést. Gr. Szapary, a grófi pénzügy-miniszter, a gentleman államférfi, a nemes ember, aki nem szokott hazudni, azt állította, hogy a deficit nem lesz több 11.883,763 ft-nál. Tudniillik csak (!) ennyire lesz szükség adós-ságot csinálni. A többi kiadás majd fedezni fogja az ország saját bevételeiből.

Nó hát most előttünk áll az 1885. év eredménye. Eszerint:

1885 ben volt valóságos kiadás . . . . . 329.140.279 frt. bevételei . . . . . 294.296.504 frt.

Tehát a hiány . . . . . 34.843.775 frt. mozd: harminnégy millió nyolczáz negyven-három ezerhatszáz hetvenöt forint.

Vagyis kerekasztában harminczöt millió forinttal kevesebbet vett be Magyaror-szágot 1885-ben, mint amennyit kiadott.

És mivel fedezte ezt az irtózatossze-get? Adósságsinálással!

És ez így megy már tíz év óta!

Hanem azért Tisza Kálmán nagy és böcs államférfi! Hanem azért azok a nyomorék epigonok, akik világszerte az ő kegyelem mor-szaitól élőködnek (mondjunk é nevetek Debre-czenben is?); azok a nyomorutak: bolondiják, amitják, tévura vezetik a jóhiszemű becsüle-tes nagyközönséget, teletorokból és telezsebek-kel kiabálván, hogy:

Tisza Kálmán a nagy, a böcs, az egye-dül lehetséges államférfi Magyarországon.

És jegyezzük meg jól: az 1885. év deficitje nemcsak a fennebbi 35 millió forintra rug. Oh nem! A mult év hivatalos adatai szerint 1885-ben szerepel a 35 millió kivül a bevételek között még 10 és fél millió forint bevétel. Bevétel, de miből? Adósságsinálással!

Aki nem hiszi: nézze meg a hivatalos ki-mutatást! Tehát 1885-ben tulajdonképen 55, hanem 45 és fél millió forint adósságot csinált

DEBRECENI
INGER G.
GEREK
OCSEK

ben egyedül
ORKI Singer
 zertigynöksége
ER G. ezégnél

38. sz. rendelhető.
 G. ép kereskedőknek,
 hol Magyarországon, az
 gépek elrusztás végett
 asokálta a Singer név
 kesedbe hozott gépek
 vagy bécsi gyártma-
 nek.

eny-társaság
 ndkivüli köz-
 az alapzaba-
 z kepest
 -en
 oshaza nagy-
YÜLÉST

es 18. 88-ra való
 gy a részvények
 kereskedelmi bank
 uli tehető le —

építése és
 gazgatóság.

g orvos
Deák J.
 széklet tanára,
 lovag dr. Guérard udvari
 tanácsos s-géd orvosa)
 főpiacz Vecseyház.
 betegségek alapos gyógy-
 ok a legkitűnőbb anya-
 gyések és egész fog-
 b amerikai légnymatu
 ezet szerint.
 d. e. 9—12 és d. u. 2—5
 ppora és szájvize
 m' a fogak, fogbus és
 epségben tartására.
 Nándor gyógyszerháza
 Debreczenben. Ara egyen-
 t 60 kr.

a Tisza-kormány, és csak így tudta valahogy kihuzni az esztendő.

Hát így hozza rendbe a Tisza-kormány pénzügyeinket: a 10-dik évre előirányoz (még mindig!) 11 millió forint deficitet s lesz belőle az év végén 45 és fél millió forint. Ha már ilyen lelkiismeretlen gazdálkodás nem nyitja fel a nemzet szemét: akkor megérdemeljük mindnyájan, hogy a leguyomoru!abbul pusztuljunk el!

Parlamentari praecedensek — a közzelmultból.

Deák Ferencz a megyéről.

A romba dőlő megyei intézmény-szép apothezisát mondotta el Deák Ferencz a képviselőház 1867. nov. 6-iki ülésén. Ekkor ez őmeretes hevesi nyugt tárgyalta, hová — tudvalevőleg — királyi biztost küldtek Kossuth Lajos levelének helyeslése miatt. Kár, hogy Deák Ferencz nem így vonta le a konzekvenciákat, a mint beszédének itt közlött első fele után vártuk volna. Így hangzik:

T. ház! Napok óta folytak vitakozásaink a szőnyegen forgó kérdések felett. De ne tekintünk elveszettnek az időt, melyet az egymástól eltérő nézetek kifejtésére s a fenforgó kérdések tisztába hozatalára fordítottunk, mert a miről most tanácskozunk, az politikai életünk lényeges érdekével áll kapcsolatban.

Nemelyek azon aggodnak, hogy a kormányban Heves megye irányában követelt eljárása a megye törvényes jogait és a honpolgárok szabadságát veszélyezteti; mások ellenben attól félnek, hogy oly megyei hatalom, minőt Heves vármegye követelt magának, a rend fenntartását nem lehetnéne megakasztani a közigazgatást és magát a parlamentaris kormányrendszert is megdöntene.

Törvényhozói helyzetünkben nem a haza érdekeiben munkódnék, hanem vitakozásainkban ugyanakkor egymással szembe szállani, hogy az egyiknek csak a szabadság, a másiknak csak a rend volna jelszava. (Elnök helyeslés.)

A kormányos országban e kettőnek szoros kapcsolatban kell állani egymással. A szabadság nem abban áll, hogy kiki tehessen, a mit akar, mert így szabadság mellett a hatalmakok mindeat tethetnek amit akarnak, a gyenge meg azt sem tehetné, a mihez joga van. (Tetszés.) A rendnek fenntartására pedig epen nem szükséges a hatalomnak korlátlan uralma mert ez a szabadságot tenné lehetetlenné és magát az alkotmányt semmisítene meg. (Helyeslés.)

E kettőt egyesíteni kell. De erre nem elég, hogy a nemzet fejedelem együtt alkossák a törvényeket, nem elég, hogy a fejedelm azokat szorosan megtartsa és végrehajtsa; hanem mulhatatlanul szükséges az is, hogy a polgárok a törvénynek, és a végrehajtás körében a fejedelem törvényes hatalmának engedelmesskedjenek. (Helyeslés.)

Oly aliatános alapelve ez az alkotmány. Ezt Tisza Kálmánnak idézzük, mikor a kormolyan és behatón tanácskozo elleneket — időveszegetéssel vadolja.

A »DEBRECENI« TARCZAJA.

Színház.

(Szombat, febr. 13: „Maucoix gróf és „Grenouille“, vasárnap febr. 14: „Vasgyáros“ Mihályfi Karoly, a nemzeti színház tagjának vendég szereplése.)

Maucoix marquis megnősül, de a marquisnéval s-m természetel, sem gondolkozásánál fogva összeférni nem tud. A házasság nyelczádik évében szétválak. A fiu, Henry, az anyjának marad, a ki Oszországba megy lakni, hogy soha férjével ne találkozzék többé. A férj, a férnök virágában, elhagyhatta nejét, de nem nélkülözheti a nőt; s a végzet elejéig viszi Helent, a ki tudja bár, hogy a marquisnak neje van, a kitől, noha elhagyta örökre, el nem válhatik soha, — mégis a marquisba szeret és szerelmét legyőzni nem képes. A marquis is érzi, hogy Helemben föltalálta azt, a kit törvényes nejeben nem találhatott fel. Szerelmük kölcsönös és nemes. A marquis, a ki dúsgazdag, egyik félreeső birtokára vonul Heleannel, s így élnek boldogan, a világot és a tarsadalmat nem provokálva, előítéleteivel és szokásaitól harczra nem szállva, husz évvel tovább. Egy kis falusi kör az, mely Helent igaz marquisnének tartja, s fiat, Julient igaz Maucoix grófnak. Julien sem tudja a valóság Maucoix grófnak. Julien sem tudja a valóságot, s abban a hitben nő fel, hogy ő törvényes fiu. E viszonyban, igaz, hogy család rejlik és törvényesítés: ánde egy oly törvénynek sértesése, mely erőszakot követ el a természet jogaín, s így a család is, mely belőle foly, nem mérhető a legszigorubb merettekkel. Szóval, a morális öntudatot oly telekből, mely husz évvel nem tudta szeretni, és Helebe csak azután szeretett, midőn már nejétől elszakadt volt. S mégis a marquisné, a ki kéőbb megtudja e viszonyt, Helent tartja boldogsága rabójának. Gyűlöli őt és gyűlöli a fiut is, a ki e törvény-

nyosságban, hogy azt soha senki kétségbe nem vonta. Már három századdal ez előtt őseink törvényben is kimondották azt, midőn 1548. a XIV. cikkelyben világon elismerik, hogy a királyi felségnek mindenki engedelmességgel tartozik.

A szabadság és rend fenntartásának elveiből indult ki a magyar törvényhozás minden intézkedéseiben. — E két elvet tüzte ki az 1848-iki országgyűlés akkor is, midőn a megyei hatóság ideilenes gyakorlatáról rendelkezett, mert a 15-ik cikkely bevezetésében világon kimondta, hogy: „A megyei szerkezetnek, Magyarhon és kapcsolt részei alkotmányossága védbástyáinak a közzabadsággal összhangzásba hozatala, egyszersmind a közigazgatásnak időközben is minden megakadástól megóvása tekintetéből rendelkezik“ stb. Azt akarta tehát az 1848-iki törvényhozás, hogy a közzabadság is fenntartassék s időközben a közigazgatás is minden megakadástól megóvassék.

Nekünk a törvényhozás terén feladatunk soha nem lehet az, hogy e két vezérelv közül az egyiket a másiknak feloldozzuk, hanem arra kell törekednünk, hogy a kettőt összhangzásba hozzuk. (Elnök tetszés.)

Óh, tanám, hogy minél előbb tanácskozhattunk a megyék végleges rendezéséről, mert ezt politikai életünkben egyik legfontosabb és legsürgetősebb kérdésnek tartom. Ha ezen végleges rendelkezés lenne ma tanácskozásunk tárgya, elmondanám, a mit jelenleg is határozottan kijelentek, hogy én a megyéket a politikai életől megfosztani bünek tartanám az alkotmány ellen. (Zajos tetszés.)

Nem kívánom, soha sem kívánhatom a megyéket csupán közigazgatási testületekké devalvalni. (Elnök helyeslése.) Jövőre sem volna soha hajlandó megfosztani a megyét azon jogától, hogy a kormány rendeletei ellen felintezhessen a kormányhoz, és abban a miniszteriumot a törvényekre vagy a helybeli körülményekre figyelmeztethesse. Magának a kormánynak is jól esik és érdekében fekszik az ily figyelmeztetés. Csak ezen jognak gyakorlata végtelenségig ne terjedjen és a közigazgatást lehetlenné ne tegye. (Ugy van! Helyeslés. Ugy van!)

A megyék nem csak támaszai, de politikai iskolái is voltak az állam életének; tanácskoztak, a közigazgatás legalsóbb fokától kezdve a magasabb közjogi kérdésekké, minden előforduló tárgyakról s midőn a gyakorlati élet tapasztalataiból kiindulva fejtek ki a nézeteiket, egyszersmind tanultak magok is, tanítottak másokat is, és eszközlői voltak az es meg tisztába hozatalának. (Elnök tetszés.)

Egyedül elméleti tudósok, kik nem az életből, csak a könyvekből tanultak az alamtudományt, gyakran felednek a gyakorlati élet egyes nehézségein, s a közigazgatás minden ágának gyakorlati ismerete ep olyan szükség-s a törvényhozónak, mint az államtudomány fölfeinek alapos tudása. (Elnök helyeslés és tetszés.)

Nem szeretném a megyék oly végleges rendezését, mely a országot a politikai fejlődés ezen iskolájától is végkép megfosztaná. (Tetszés.) Stb.

telen házasságból sarjadt. S e gyűlöletét átönti a saját fiába, Henryba, a ki éppen ellentéte Juliennek. Henry, bár anyai nevelést kapott, kemény, sőt kevely, katónás jellem. Teve aristokratikus előítéletekkel. Teste edzett, de modora nyers. Leiküdté bátor, de kíméletlen. Mert egész nevelésének alapérzése a gyűlölet. Julien ellenben szelid, túr-limes, ábrándozó. Az elvonultság, melyben felölt, egykori émelekedésekre kenyszeríté, s ezért lett idősebb éveinel.

Mikor a darab cselekvénye megindul, Henry 28, Julien 20 éves. Henry már végig küzdte a francia-poros háborút, s melien a becsület-rendet viseli. Julien még semmiféle harczot nem ismer, s a becsületet csak szívében hordja. Ekkor történik, hogy egy kis szavojai furdóbea, mely az olasz határon fekszik, össztalálkoznak valamennyien. A furdó nere Evián. Itt üdül Gerard, francia szelsőbaloldali képviselő, leányával, Germaine. Germaine, kit egy kis baleset hozott össze Julienneel, szereti Julient, és Julien is szereti Germaine-t. Julien „nagy név és dúsgazdag“, tehát megféle Geraru ur igyájeinek, és Germaine a házasságot bevégzett ténynek tekiuti. Semmi akadályt nem lát, mert azt a fiatal hadnagyot, (Henryt), mivel már két ízben találkozott, s ki szemel Germaineről le nem vette, nem tartja veszélyesnek, s nem is hiszi, hogy az életben meg találkozzék vele. De Henry, a kiből a rokon- és ellenszuevek az első pillanaton megnőnek és állandókká válnak, kétszéri listásra hatálosan megszerette Germaine-t, s anyját, a marquisné rabrja, hogy kedvéért Eviánba menjen. Thtát oda érkeznek: Henry először, s éppen akkor, mikor Julien és Germaine boldogan csevegnek. Germaine Henry látára eljut, s a két testvér, a nekül, hogy egymást ismerne, egyedül marad. Pár hideg szót váltanak, mikor egy furdószolga sürgőnyt hoz, mely Maucoix grófnak szól. Mindket testvér egyszerre nyul utána; de Julien, a ki közelebb áll, kapja meg. Henry felvilágosítást kér, s megtudva, ki áll előtte, Julient, nemcsak a gyűlölt testvért, de most már a gyűlölt vetélytársat is falyuának nevezve, gögösen

Színházunk sorsa.

(r. o) A nagyváradi színház lakikocs kaja Arad színházának vontató hajójához kötöttet, most — a mert már közölük lapunk olvasó közönségével — a közgyűlés, 56 szavazattal 36 ellenében, tehát 20 szavazattöbbséggel, az ottani nyári szinkör bérletét Krecsányi aradi szinagzgatónak ítélte oda.

Volt alkalmunk hangsúlyozni, hogy Debreczen és Nagyvárad színházának egyesítését nagy nyereségnek tekintettük város; ez lehetővé tette volna, hogy a két város — egysült erővel — egy modern színvonalon álló, valóban elsőrendű társulatot tarthatott volna feán. Ezen szempont lebegett Debreczen város tanácsának szemei e őt is, midőn Nagy Vinczének adván ki a színházat — dicserendő éretséggel — megette az első lépést a reánk féltékenykedő Nagyvárad megnye.ésére. Nagyvárad színházi bizottsága kiérezte az egyesülesből és e választásból eredő hasznót s egyszersmind kiérezte azt is, hogy az udvariasság és társadalmi ildom nem kötelezheti egyébre, mint arra, hogy az előzekenységet előzekenységgel viszonzozza, a debreczeni szinagzgatót ajánlja a közgyűlésnek. A közgyűlést azonban másiele izlés látszik dominálni, mert a mi szinagzgatónkat egyszerűen — elejtette.

Az úgynek ilyetén fordulatát minden esetre sajnáljuk, de megbánni nem mifogjuk. Nagyvárad sem most fogja megkötöni igazgató és éppen oly kitűnő társulattal rendelkezni, mint Nagy Vincze. Majd később fogja a jövőre is messze kiható lépésének helytelenségét beátui. Ha ugyan addig a kerületi rendszer kívánatos és helyes intézményének behozatalával, saját akaratá ellenére is nem fog arra rászorítottatni, a mi színházunknak csak javára valhatik: vagyis a Debreczennel való egyesülesre! Addig is marad a dolog úgy, a hogy van. Nagy Vincze marad debreczeni direktornak, Nagyvárad nélküli is; csak egy Nagyvárad van, direktorokkal több és valóban szomorulenne, ha minden direktornak buznia kellene, a kinek nem Nagyvárad a nyári állomáshelye! Most meg nem árulhatjuk el, de annyit megírhatunk, hogy Nagy Vincze igen gyakorlati alapra fektetett, valóban fe ny e kárpótást képező tervet alapított meg a nyárra, melyet kezdetől fogva szem előtt tartott azon, nem vart esetre is, ha Nagyváradot nem nyeri meg.

Nem nyerte meg. Mi nem használgatjuk azt a népis guny nevet, hogy t. i. Nagyvárad a kárlongvaros volna, de azt (okulva a közgyűlési szcenákon) merjük állítani, hogy az a kisvárosi lokális-gyűlölet, a melyről hi-

elhagyja. Így az összejutkozás egyszerre kitor s tetőpontjára hág.

Julien megtudja a valót: de sem anyjának, sem atyjának nem tesz szemrehányást, csak azon kesereg, hogy Germaine-t nem vette nőül. Germaine is megtud mindent s belátja, hogy atya ellenére nem mehet nőül Juliennehez. De esküt tesz, hogy ha Juliennez nem mehet nőül, soha másnak neje nem lesz. Ez Juliennek visszaadja erejét. S most a két testvér újból találkozik. Henry megszeri Julient anyját, — és Julien, a ki addig minden bánatimat széiden elúrt, párjába kézüli Henryt.

Henry ezt azarta. Megakarja ölni Julient, s mindenki előre tudja, hogy meg fogja ölni. Mert Julien nem tud a fegyverrel bánni, Henry pedig vívásban, lövésben mester. Az apa, a ki a viszátkodó fiuk közé lép, nem képes bírni közöttük, s tethetlen alakka vák. De jó az anya, a ki minden áron meg akarja menteni fiat. S erre csak egy módot lát, azt, ha a marquisné által beszélte le Henryt, hogy vivjon Julienne-t. Most a törvényes és törvénytelen hitvesek össztalálkoznak s Helen megálázása oly nagy, a minőt nem érdemelt. Ez a dráma leghatasosabb jelenete: de egyszersmind leggyőngűbebb pontja. S innen kezdve a szerzőre is lehetlenné vált a megoldás: s ezért a darabban nemcsak igazságszolgáltatás nincs, de nincsen megoldás sem. Csak egy czele van elérve. Az, hogy az a törvény, mely a tarsadalmat kegyetlenségének, rossz nevelésnek, durva előítéleteknek ekkora jogot ad, erkölcsileg jogtalan és természetellenes. De pit, az ügyved megnyerte a pert. De elvesztette a dramai megoldást.

Miut a hőné, a ki megszanja áldozatát s nem végzi ki, így bocsát meg a marquisné Heleennek. De Henryt nem képes lebeszélni arról, hogy Julient, saját testvérjét megölje. S csak mikor Julien, a ki testvért és anyat egyszerre ölni nem akar, a „gyáváság“ utját választja, hogy kiterjen Henrynak és hogy Germaineről is lemoujjon: csak akkor érzi át Henry, hogy a Julien gyávásága tiszteltemelőbb, mint az ő bátorsága. S most ő mond

resék nemes Kocskemét és Nagykörös városok, erősebben van kifejlöve a nagyvárosiaságot szemvelgő Nagyváradon, mint — Debreczenben!

Helyi hírek.

* Lapunk f. szerkesztője két heti távollét után a lap vezetését ma ismét átvette

* Symphoniai hangverseny. A hejben állomásozó cs. kir. 39. ezred zenekara Czapek Péter karmester vezetésé alatt vasárnap tartotta III. symphoniai hangversenyt a „Bánk-diszteremben, kiválóan distingvál magyszámú közönség jelenlétében. Az érdekes műsor első pontját Kéler Bea: „Rakóczy nyitánya“ kezdte. E zeneműben a szerzőnek eredeti gondolata bir kiváló érdekességgel, midőn két motívumot (az ismeretes Rakóczy induló akkordjai) előbb külön külön, majd a nyitány kivétel részében együtt hangoztat. — Kéler praecisus adták elő. A második pont Schumann híres „Edur ötös“ zongorára, két hegedűre, violára és cello-ra. — E klasszikus remekmű előadása, — főleg a zongora részben — rendkívül nagy nehézségekbe utközik, főké a hátrózt és biztos útem megartását illetőleg. A fellepett műkedvelő, Berger Ilona k. a nem igyekezett legyőzni emez akadályt, játékában volt rozzin, itt-ott eléggé tisztá, ment minden chabonszerűségétől. — Igen szabatos volt a Márton Imre és Mácsai Sándor urak prim-kísérete is. A közönség perczékiig tartó tapassal a rendezőség egy gyönyörű kameia bouquettal tette ki a műkedvelő kisarszoyt. — A harmadik pont Meyerbeer ismeretes „Koronázás indiá“ja (a „Profeta“ operából való) kezdte, melyet tiszta haróniával adott elő a zenekar. Egyedül kifogásolható és helyen nem volt egy tympane (dob solo), mely kissé zavarta az összaogot. — A program legkiemelkedőbb és legszebb piece az utolsó: Mendelssohn Bartoldy négy részből álló „Reformation“ symphonijája volt. Első rész az andante es allegro volt. Utóbban gyönyörűen hangzott az angol kürt szólam vezetése a harmas útemu középtételben. Az angol kürt ugyanis az andante egy themáját s a vonó es fuvó hangszerek pedig az allegro motívuma feletti variációkat hozták figyelemreméltó összjátékban. A második rész: a két útemes allegro vivaceban meglepően hangzottak a többszer előduó család aradékok. A harmadik részben szép asonauitát nyújtott a fortissimo rőtöni atvalozása a fuvók pianissimojával, mely a hallgatóra rendkívül kellemes benyomást tesz fűlbemázó hanghullámai által. — Nagy sajnálatunkra... emaradt a finale karéuek: „Erős varunk nekünk az izet u.“ — Ezzel 6 1/2 órák veget ért a kedves zenei élvezetet nyújtó concert, mely bizonyára meg sokáig emlében marad a jelenlévő vasutasok közönségnek. (t)

* Városi nyugdíjintézet. A következő kivatot közöljük a városi nyugdíjalap 1885. évi zarszámadásából: Pénztár maradvány 1884 ik évről 80,509 frt 98 kr. Bevetel 1885. évben 17,917 frt 66 kr. Együtt 107,427 frt 64 kr. Kiadás 1885-ik évben 17,744 frt 62 kr. Pénztármaradvány 1886-ik évre 89,683 frt 02 kr.

* A felolvasókörből. A f. hó 21-en tartandó felolvasóestélyen Szombathy János ur felolvasa a „Kültök magacéleleiből“ című

le Germaineről, s ő ismeri el Julient öcsésének.

A darab (rövid mesejéből is kitűnik, hogy morálja tiszta, egészséges, színpadi hatása (kivált a két anya hatalmas jelenlétében) kétségtelen s bár egy uton jár a törvénytelen gyermek sorsával foglalkozó francia drámákkal s ezek némelyikének (p. o. a két fivérrel, kik másolatai a Fourchambaultoknak, Germaine Suzamenak) befolyását sem tudja kikerülni. Eredetiséget az Augier és Sardoufíe hasoultany drámákkal szemben az képezi, hogy a fősúlyt tulajdonképen a két anya erzelmeinek harszara fekteti, szerkezetileg azonban messze hátra marad a jobb francia drámák mögött. Megoldás a p. o. a kis káte szempontjából kiindulva — tokéletes, de igazságeresztünket fellátja; győztes lesz a gögős aristokrata nő, míg Hele, kit rokonszenünk kísér midégyeg egyszerűen kilökötik a költői igazságszolgáltatás világából. Az alakok nemesek, Germaine pedig úgy hat reánk kedves és elbajoló lenyével, mint egy járszi tavaszi nap sugar.

Igen sikerült a darab előadása. Színezésük rendezés felülmújk dumagukat, a midőn kiválóbb vendémművészel játszanak. A vendég szereplő, Mihályfi Karoly ur, a nemzeti színház elsőrendű tagja volt — természetesen — azt est sikerének förtéze. Meltán ardhajuk ki neki azt a bizonyítványt, hogy az ország legelső „lyrai szerelmese“. Rokonszenves megjelenés, kellemes, behelgő hang, finom modorok és a mi már a nemzeti színházban volt első felleptekor biztosított számára a most elfoglalt művészi helyet, játékból az érzelmi bensőség játékuu melege ragad meg. A vidéki színezést továbbá eltapulhatna egyet a nemzeti színházról, a természetességét, a mi kizár minden áldáthozót és kizárja kivált a szavakban es muldatokban való lehetlenségeket is. Megemlítjük, hogy Mihályfi arcza és beszéde városunkban sokakat emlékeztetett közönségünk egykori feledhetetlen kedveltjére, Szerdahelyi Kálmánra. Az is szép tőle, hogy — a mit sok

dolgozatát, utána „A hitves“ című Vertessy Gyula

* Agazda tott meg, segéd tettek: mtszgs. Hudy Karoly, frt. Gerzon Öd. Balkó Lajosné, Gaszner Karoly frt, Bocsió Gé. Székely István. N. 1 frt, Borsá. Dr Varga Gé. Fischbein N. 4 frt, Dömökös R. 2 frt Tóth B. N. 1 frt. Gr. C. Veszter N. 1 frt. telt felülfizetők köszönetemet. tárnok.

* Gyaszjel szíveti tudstvárlétiog testvérjü Sándorjak f. hó 61-ik évében, bo nehány napi st csendes elhunyt. szei fojfo hó 13. a czeled-utczai szertartás szerit. Uczai srkertbe. E vég isztessege konanukat, barát leitel meghívjuk 13. Az elhunyt med Tere, Te. Eszter, Csanak. elhunyt testvere Szakál Verben is.

* A Dobos-pavilon elmozdított, hogy helyes, vagy a Dobos-pavilon (az a melyről magunk reszei kiállanak) 15,000 forintért nemany helybeli m. lazoji hirt vagy abszurdumak nyitva interpellálni a hatos jeszeteit, általa helymar a polgarmester. kulonben nem is a mebol itelve (A z p a v i l o n) magat

* Iparügy. Polgártársak! A bel es kül bajait társulatokat, egykoltak, hogy anybékke s a letérülhessek. Tehat mi vonalán áll? Ervel alakítsuk meg, es fempar szövetség megmutatta, ipar s ennek dícslekeznünk arról, mi kevés szerepeoka a tőke uralmi behozatali cikkekresendő. Ugy hog

budapesti művész keresébbet adott

Volt is játékjes hatása. — Júlrrpben való follepbeúsége, a szeres hangja, a felfogás a végletek közt itgét ütöttek játék

Follinusa lyesen, ő is a marlyete a leglőbb suhatott legerő eb e jelenetnek mind önmegálázása. sőt. Ő es Somogyiné (nagy mejeleésűk nőt általában mélnem használhatta. bott rövid időt az alakok egyiket a feladat Demidornak quist volt kenytele az ő érdeme, hogy vált a legkomolyabk Szintársulatu

Linat illeti osztat. érzelmesebb, vagy imago kedves es ez azon tagjai közé tés ves térük volt ter Zila h r o hasonló elő-messzermészetű előyök szűnk tarczák a felolvasást tart, a kritikáinak és ka litikai partokkal es relmeist, bonvivant ket és e mellett nildolgozni, ásterteni, rrepiet.Határozott ket benne kifeizte a g megkedvelte szép ha közö ifjú hévvert, de s nem egyszer felüle napé. szerepében se

dolgozatát, utána pedig Vértessy Arnold ur...

* Agazdász bál, mely f. hó 6-án tartott...

* Gyaszjelentés. Fajdalomtól megtört szívvel tudjuk a forrón szeretett férjnek...

* A Dobos-pavillon ügyében való közgyűlési interpellációt emlegetik egy helyi lapban...

* Iparügy. A társadalom különféle betegségei...

lő segéd erők hiányában termékeit a nagyver-

* A fősokla köréből. Az akadémián a második felév f. hó 9-én nyílt meg...

* A fősokla köréből. Az akadémián a második felév f. hó 9-én nyílt meg...

jötték be feleletek. A Váradi Szabó János alapítvány nevelésintézményét...

* Helyi termékek. A debreczeni „felolvasó körben” folyó hó 4-én (csak részben) felolvasott „Sulamnit” című...

* Felhívás. A debreczeni joghallgatók segítő egyesülete választmányának határozata alapján...

* A debreczeni takarékpénztár 1885 ik évről szóló származása szerint az intézet vagyon...

jobb tagjai által, e héten, az az csütörtökön tartandó zártkörű táncszivigalom...

* Bál az E. M. K. E. javára. Az intéző bizottság mindazon urakat, kik az E. M. K. E. javára rendezendő bál rendezői tisztségét...

* Mulatságok. A mi bálunk a függetlenségi párt bálja a jövő szombaton tartatik meg a „Korona” vendéglő nagytermében...

* Állandó alkalmazást nyernek készpénz fizetés és jutalek mellett, jó bizonyítvánnyal ellátott gyűnökkök, a czim megdudható a lap kiadó hivatalában.

* „Equitable” new yorki életbiztosító társaság Magyarországon. Az össze, a magyar kereskedelmi törvény előirt teljesítése után, a bpesti kir. keresk. és váltó-törvényszék, miat a mai „Központi Értesítő”-ből kitűnik, az „Equitable” életbiztosító társaság cegének bejegyzését Budapestben való székhelyfelvételre, minnek folytatására kiterjesztett a magyar korona országaira is kiterjesztés és módosítás tényleg mai nappal meg is kezdetté.

* Egyetemi tanárok és több száz gyakorló orvosok megvizsgáiták már Braudt R. gyógyszerész svájci labdacssát a szokott birtalan, kellemesen ható s legkevésbé sem ártalmas gyógyszernek nyilvánították. Ez a tény maga elegendő meggyőzni azokat, a kik meg nem találják a kitűnő házi gyógyszer hatását a ketekedések. A valódi svájci labdacss vetelekor ügyelni kell a végjelére s Braudt R. névaláírására.

Hazánk s a külföld.

— Szegedi élc. Szegeden egy fiatal embert meglátogatott a nagybátyja s az utcán sétálva közbeveti a bácsi öccsétől, hogy hát miért nem nőél meg. „Hej, felel az öcs, ennek nagy oka van, van itt szép leány elég, csakhogy Szegeden attól fél az ember, hogy a leánnyal — h á z a t is talál kapni.”

Közgazdaság.

— Budapesti sertesvásár. Kőbánya feb. 12. — Az üzlet lanyha. Magyar urasági öreg nehéz 37.—93.— frtg, magyar urasági fiatal nehéz 41.—42.— frtg, magy. uras. fiatal közép 40.—41.— frtg, magy. uras. fiatal könnyű 42.—44.— frtg, magyar szedett nehéz 40.—43.— frtg, magyar szedett közép 38.—40.— frtg, magy. szedett könnyű —.— frtg, romániai átmeneti banyonyi nehéz —.— frtg, rom. átmeneti eredeti közép —.— frtg, szerb. átmeneti nehéz 40.—42.— frtg, szerb. átmeneti könny. 36.—37.— frtg, hízó a vasutról másálva 30.—33.— frtg, hízó 1 fél éves élőlyuban 4% —.— hízó két éves élőlyuban 36.—30 frtg, makkos sertes élőlyuban, 4% levonással frtg. Az árak hízalt serteseknél páronként 45 kiló és 4% os levonással métermérásánknél értendők. Romániai és szerb. serteseknél, melyek mint átmenetiek adtakak el a vevőknek, páronként 3 arany várn fejében megtérítették.

SZERKESZTŐI POSTA.

Julius. Köszönjük — hozzuk. Dal. („Oh tanács”) Egy kis átdolgozással adhatjuk. „Csalogány dala.” Veréb-dalának sem illik be. B. P. S. urak, Helyben. Az elsőben van hang — egyéb semmi. A másodikban ennyi sincsen. Színház. 142. előadás. Holnap, kedden, hétfőn páros számban adatik: „Közönyi közönyny”. Klasszikus vigjáték, melodrámi zenével és énekekkel, díszes kiállításal 3 felvonásban, írta: M o r e t t o, zenéjét szerző Nkolics Sándor, fordította: Györi Vilmos. Legközelebbi előadás: „A kisherceg.” Vig operette.

Felelős szerkesztő: Gáspár Imre. Kiadó: Kutasi Imre.

budapesti művészek kell megbocsátanunk — kevesebbet adott csak vázlatban, mint társai.

Volt is játéka a nagy közönségre teljes hatása. — Juliett játszotta. A mint e szerepben való föllepéséről írta egy bírálója, heve bensősége, a szeretetnek és a fájdalomnak igaz hangjai, a felelős nemessége és a mérséklet a végletek közt itt is a kiforrottságnak belyegét ütötték játékára.

F o l l i n u s z n é a d a H e i é n t, igen helyesen, ő is a marquisával való jelenetere fektette a legfőbb súlyt, s csakugyan e jelenet hatott legerősebben. — Gondolat dolgozza ki e jelenetnek minden részletét. Kétségbeesés, önmegszálas, könyörgése a szívhöz szökött. Ő s Somogyiné (Marquisné) meguntak hatni nagy megjelésükben. Somogyiné a marquisnőt általában méltósággal játszotta. B o k o d i nem használhatta fel az előkézletrre kiszabott rövid időt annyira, hogy a szokott vorzó alakok egyiket mutathassa be. Legnehezebb feladat Demidornak jutott, ki Maucroix marquis volt kénytelen eríthetővé tenni. S csak az ő érdeme, hogy e viszatetsző jellem nem vált a legkomolyabb helyzetekben kórikussá.

Szintársulatunk tagjai közül B o d r o g i Linát illeti osztatlan tetszésünk. Szerepének erősebb, vagy bohókásabb részleiben egyaránt kedves és eragadó volt. Tarsulatunknak azon tagjai közé tartozik, a kiknek eddig kevés terük volt tehetségük teljes kifejtésére.

Z i l a h r ó l (Henry) nem szólhatunk hasonló elő-messéssel. E fiatal és rendkívül természetes előnyökkel felruházott ifjú színészünk tárczáik a lapokban, brochurét ad ki, felolvasást tart, a melyekben reklámokat csap kritikusanak és kaczerkodik magával, sőt politikai partokkal is (i), játszik összevissza szereleimet, bonvivant és „Naturburusch” szerepeket és e mellett nincs ideje, vagy kedve kidolgozni, átérteni, vagy csak be is tanulni szerepeit. Határozott kedvencze a közönségnek, mely benne kiérezte a genialitás néhány vonását, megkedvelte szép hangjért s a játékban nyilatkozó ifjú hévért, de ő nem hálálja meg e kegyet, s nem egyszer felütést kapkodást tanusít. Tegnap, szerepében sem érdemelt babérokat. Már

maszkja (a r é z v ö r ö s arc s a francia elegáns világnál szokatlan tömört köráskál) továbbá széles bőre és ki-rohanásai is visszatartották. Hogy szerepe felett nem gondolkozott eléggé, mutatja a Juliett-nel való kibékülési jelenet is. A gőgös arisztokrata nála elérkezé nyúlt, holott kibékülésének oka nem volt egyéb, minthogy gőgje nem engedhette, miszerint őt a törvénytelen gyermek nagylelkűségben felülmúlhasa. — Egyes jelenetei, p. o. s Juliett-nel való szenvedés vita, valottak a t e h e t s e z e s fiatal művészre. E jelenet után őt is a lámpák elé szökötték.

Maucroix grófot „Gringoire” előzte meg. Ez a lyrai szerelmesek u. n. k i r a k a t - d a r a b j a, a melyben alkalmuk kimutatni képességeik minden oldalán. Ebben lehet naivokodni, lágyan epedni, kitörni, hanganyagot csillogtatni és pasziukis helyzeteket bemutatni. M i h á l y f i ur teljesen kiaknázta mindezen lehetőségeket s kivált hétéves szerelmi vallomással, aztán az „Akasztottak balladája”-nak szép szavaltával megértette velünk Gringoire nagyon is költői alakját. — A többi szereplők közül B o r o s s (Simó), B o g n á r (le Daimé) B o d r o g i L i u a (Luiza) és L i e t z e n m u y e r P o l d i (Vikollette) érdemeinek elismerő felemleltet. F e r e n c z y a király méltóságú alakját nem találta el s némely gesztusával (p. o. az ő örökös kéz mosásával) inkább népies, mint udvari alak volt.

A „Vasgyáros” tegnapi előadása öröri és igen jól hangolt közönség előtt ment végbe, mely még a zenekari helyeket is megtöltötte. Ez alkalommal M i h á l y f i ur azt bizonyította be, hogy az erősebb szenvedélyek skáláját megírja és képes a Derblay Fülöp erőteljes alakjának visszaadására is. Megjelése ezen — hogy úgy mondjuk — a s b o l k o v a c s o l t szerepben kissé jelentéktelen, arcz kifejezése nagyon is lágy, a mit a nem eléggé árnyalt arczszin és ritkák, világos szakkal is előégit. Teljesen összhangban van ez az alak Derblay első felvonásbeli jeleneteivel, a midőn még félnék, visszatarató és zavarban levő szerelmes, de a midőn közeledik a nagy jele-

net, melyben a megsértett nagy jellem haragja tör ki elementáris erővel, a darab ismerői szintén aggodva kísérik a gyöngéd alakú ifjú művészt a valóságos pontig. Azonban főléleges aggodalom, mert Mihályfi ur megfelel a feladatnak. Itt, a midőn haragjával lesújtja az őt visszatartó ud, keserű szemrehányása s az őt uraló mély fájdalom kifejezése valóban megrendítenek, hangkifejtése hatalmas volt; e jelenet után őt-hatszor hívták a lámpák elé. Általában az egész darabon végv eríthetővé teszi előítünk, hogy imponálni képes a búske és független leiku Cairenek. Olykicsisegeket, a midő a párbaj jelenetben való öltözökése (kőcsőgkaps) a kis kabátkához, fehér czélpont a mellén sat.) a nemzeti színház művészei — úgy látszik — nem tartanak szem előtt a vidéken.

Mindent összevéve, Mihályfi Károly ur a legjobb benyomást hagyta hátra közönségünk-nél s általános azon óhaj, hogy vendég-szereléseinek most felbeszakitott sorozatát mielőbb folytathassa. Ugy halljuk, hogy Mihályfi ur legelő szabad idejét arra fordítaná, hogy Debreczenben játszóék. Először „Deilá”-ban lépne fel, mint R o s w a y n A n d r á s — Tegnap este N a g y I o d y k a, Mihályfi-val osztott a sikerben; és csak is ő emelkedett az előadás kellő színvonalára; a II. felvonás jelenet, midőn Fülöpöt ellöki és a bucsu jelenetben való megkapó játéka sikerült legjobban. Kevésbé Athenais kiutasítása, melyben Kisné úgy imponált tavaly, egészen elejtette továbbá a jelenetet, a melyben Derblay jgyeseként mutatja be az I. felvonásban. A „gyejesem” szót előt pathetikus szünetet tartott, így mintegy eláruva Bligny előtt, hogy az egész jelenet egy az ő megbosszulására számított színpadi-coup volt. B o k o d i (Mullinet) tulzott. Z i l a h y Bligny hercege. S a j ó Octaneja a régi alakítások voltak. F o l l i n u s z n é h o z nem hajz a leha Athenais szerepe. S o m o g y i n é tragikusan fogta fel a gyöngé marquisné alakját.

Gáspár Imre.

Valamennyi külföldi szerzettől előnybe helyezendők a magyar közönségnél különben már a legjobb hírnékek és fokozatos elterjedésnek örvendő a külföldi labdac-gyárosok óriási reklám daczára, örvendő százezer ezetben tíz éven át a bel- és külföldön nyert tapasztalatok nyomán, csakis növénykivonatokból összeállított.

Kárpáti egészségi labdacok,

melyek biztosan, minden káros következmények nélkül nem eresz-kolva, hanem minden fájdalom nélkül, eldudulás, nyalkásodás, étvágyhiány, gyomorhaj, felfúvások, szédülés, fejfájás, váltóláz, aranyér, borkiütések és szárazság ellen.

Főraktár: Friedrich János gyógyszerésznél Malaczkán, Pozsony m. Egy skatulya ára 21 kr., egy tekercs 6 skatulyával 1 ft 5 kr. Egy tekercsnél kevesebb nem küldetik.

Valódi minőségben kapható Mihajlovics István gyógyszerésznél Kivonatok a híreiről.

Az ön vértisztító labdaccai csodahatású gyógyerejét idült gyomorhurutnál kiválóan észlelve s felismerve, midőn a kitűnő találmányait köszönetem nyilvánítanám, kérem, miszerint részemre a kárpáti egészségi labdacokból egy tekercset posta utánvétellel ismét küldeni. Dregely-palánk, Hontm. 1885. évi febr. 6.

Tisztelettel íj. Stúr Károly, szig. jezyő.

Hálás köszönetem öszinte nyilvánítása mellett, kérem a jó istent, hogy tekintetesség drága életét sok évek során át viruló egészségben tartsa meg azon jövedelmeyéért, mely a „Kárpáti egészségi labdacsaival“ az emberiségnek legnagyobb szolgálatot tett, mert a midőn a labdacok beszédével az egészség normális állapotba jön, azzal együtt az élet is megfoszabtatik. Halálkodom ez rt híveim s magam nevében. Híivisce, Ungm. 1885. febr. 24.

J a s z e n c s á k Agoston,

esepes p.éb. sz. szék. tanácsos.

Egy budapesti lap hírdetése között ol-astam önnök labdacsaírói, nyíltan megvallom hogy nekem kevés bizodalim volt azokhoz, mert gondoltam, hogy ia az valóságban jó hatás volna ugyszólán minden betegségre, akkor kevés ember volna beteg. Azonlan nagy öromre me ki kell mondanom, hogy „Kárpáti egészségi labdacsaival“ csakugyan meglepő hatásuk, mert kellemetlen mindennapi fejlődéseimről már öt nap mulra megszabadultam s így csakis az ön csodahatású labdacsaik köszönöm egészségemet, a legdrágább kincsem, melynek az ember a földön örvendhet, gyors helyreállítását, minéltojva fogadja hálás köszönetemet. Eyszersmind kerem sziveskedjék rögtön 3 tekercset az áldott „Kárpáti egészségi labdacsaiból“ posta utánvét mellett számomra küldeni. Nagymajori Pusztá, Hajdumegyé, u. p. Tisza-Csege, 1885. febr. 28.

Tisztelettel Hutter Albert, kasznár.

Kérem küldjön nekem az ön csodahatású egészségi labdacsaiból két tekercset, mivel nöm sok év óta aranyéremben stülődik, és én e labdacok kitűnő hatásáról meg vagyok győződve Tittel, 1885. jun. 4.

Schäfer Samuel,

Körmetsmester.

Az egészségi labdacsaival tett próba kitűnőleg sikerült, én és nöm hat doboz felhasználása után oly egészségnek örvendünk, mint a melyet soha nem is reméltem volna. 14 évig súlyos gyomorhajásban, fájdalommal szörnyűek voltak, semmi sem segített mas, mint az ön labdacsa: fogadja legmelyebb hálányi atkozatomat. Morovics, Szerémten, 1885. jun. 13.

T o p p l e r Ferencz, asztalosmester.

Tekintetes ur! Az ön egészségi labdacsaival mindenütt, a hol azoknak hasz át veszik, igen nagy előnyövel hatnak, skarmi nemü betegség ellen. Nálam is, mint különösen jó gyógyszer bizonyították be a gyomorhurutnál. Kitűnő hatásukat bebizonyították egy labdacsek Katarina nevü duoboldi asszonynál is, ki már halálos ágyán fektött, törven iszonyu fájdalmakat gyomorgörösköre, emint azonban e labdacokat bevenni kezdte, betegsége nemcsak hogy jobbra fordult, de masnap már a gazdaság körüli munkát vezetni képessé lett. Trencsen-Tepla, 1885. máj. 20.

Mely tisztelettel Mikló s Antal, tanító.

Kérek az ön labdacsaiból két tekercset, melyek már sok éven keresztül családomnál mint kitűnő gyógyszer kitűntek. Kortélyes, 1885. máj. 27.

Tisztelettel Varga János, jószágigazg.

Igen tisztelt gyógyszerész ur! Sziveskedjék ismételtén az ön csodahatású „Kárpáti növénylabdacsaiból“ 12 skatulyával minél előbb utánvét mellett küldeni. M. Szig. t. 1885. júl. 4.

Tisztelettel B e c z k o y Jozsef a színháznál.

Legyen szives ismét egy tekercset az ön jó hatású „Kárpáti egészségi labdacsaiból“ posta utánvét mellett küldeni. Alja meg az isten ezen j hatása s általam már is nélkülözhetlen gyógytálmányáért. János Hid., 1885. márcz. 9.

E s z e s I. t. v. n. szék.

EQUITABLE

életbiztosító-társaság NEW-YORKBAN

alapított 1859-ben.

Biztosítási tőke 1884. decz. 31-én 788,993.384 o. é. f. t.
a társaság vagyona „ „ „ 148,312.910 o. é. f. t.
nyeremény tartalék „ „ „ 26,733.223 o. é. f. t.
az 1884-ben kötött új biztosítások össz. 216.436.495 o. é. f. t.
Az egész nyeremény a biztosítottak közt osztatik szét.

Minden kötvény három év múlva megtámadhatatlanná váltik.

Magyarországi képviselőség.

BUDAPEST, IV. Andrassy-ut 12.

Farbige seidene Faille Francaise. Surah. Satin merveilleux Atlasse. Dammase. Ripse und Taffete fl. l. 35. per Meter bis fl. 7. 45 vert. in eingigen Naben und Zünden. Völlfrei in's Haus der Seidenfabrik Depot G. Henneberg (f. und f. Hoflieferant), Zülich. Wafter umgehend. Briefe kosten 10 fr. Porto.

Kincsem 11 sorsjegy 10ft
Sorsjegy csak

Főnyeremény készpénzben

50.000 ft

10.000 ft, 5000 ft 20% lev. || 4788 pénznyeremény.

A magyar lovar-egylet sorsjegy-irodája: Budapest, vaczi-utoza 6. sz.

Fogorvos Dr. Deák J.

a közegészség tanára, (eze-ott Berlinben lovag dr. Guérard udvar fogorvos és udvari tanácsos segéd-orvosa) Debreczen, főpiacz, Vecseyház.

Fog és szájbetegségek alapos gyógy kezelése. Plombe-ok a legkitűnőbb anyagokból. Műfogak (egyesek es egész fog-sorok) a legjobb amerikai legnyomatu szerkezet szerint.

Rendel naponta d. e. 9-12. és d. u. 2-5 óráig.

Dr. Deák fogpora és szájvize „Antisepticum“ a fogak, foghús es száj tisztán — es epségben tartására.

Főraktár: Göttl Naudor gyógyszerár. „A Megvaltohoz“ Debreczeuben. Ara egy tekercs 60 kr.

Becses találmány! Becses találmány!

A „Cannabine.“

Kitűntetve! Biztosan es gyökeresen gyógyíthatása ugy hazankban, mint külföldön elismerve van! Hugsyóbetegségek, bármily idült folyások, (triper) vizzel. nehézségek, eröltetésék, ejeit magömekek ellen, makacs utóba jobban fötétien sikerrel alkalmazható, stb. — Orvosi haszn. leírással. — Ara: egy kis üveg Cannabine 2.50. Nagy üveggel 5 irt. Injccio 50 kr. — (Nök részere, feherfolyás ellen bel-és kulhasználatra 6.50. és 9. irt.) — Megrendelhető postau áruvéttellel a készítmények kizárólagos tulajdonosa Zagonyi Széles Eudre gyógyszerésztől Agygyúrtó, Hunyad megye. — Bud-pesten kapható: Kochmeister utódai gyógyanyagraktárában, Nagykorona utca 32 sz. — Bécsben Weis J. gyógyszerárában. — Pragában Fürst J. Kassán Waudresek K. M. Vársarhelyen Nagy S. Szegeden. Kovács Albert. Debreczenben dr. Rothschnek V. Emil gyógyszerárában.

Hamburgi árjegyzék kivonat kávé s másfélékre.

ETLINGER és TÁRSAI Hamburgban.

világpostai szétküldéssel ajánlják, mint ismeretes a legolcsóbb és valódi áruikat, portomentesen, utánvétellel vagy előre fizetve.

Kávé 5 kilós zsákokban = 10 vámfont. Árak o. ó.

Bahia, józa	3.-
Rio, finom, erős	3.40
Santos, izletes, zöld	3.70
Cuba, zöld, erős, kitűnő	4.10
Mokka gyöngy átrikai, valódi, tizes	3.90
Domingo igen fin.	4.05
Cempinas nagyon finom, izletes	4.85
Caylon zoldeskek erős	4.90
Java arany igen fin.	5.10
Java, zöld, erős, izletes	4.95
Portorico, illatos erős	5.20
Gyöngyková legfin. zöld	5.57
Java, nagy számú finom	5.80
Plantage, illatos kt.	6.30
Menado, barna kitűnő	6.30
Arab mokka, uemes, tizes	7.20
kedvet kávé vegyületek minden értékben legalább 2 fajbo. 5 kilónként. Kínai thea elegáns pako.ásban fél kilónként 70, 95, 1.15, 1.70, 2.30, 2.85, 3.15.	

A thea 2 kilón alul a porto miatt 30 km dragabb.

Jamaikai-rum 4 liter	4.20
Kaviar portomentesen, 2 kiló	4.15
Enyhébb 4 kiló	7.50
Ma jes, portomentesen, 5 kilós hordóban	2.05
Hering — külön hordóban	2.60
Asztali rizs, 5 kilo	1.35
Gyöngy-sago, portomentesen	1.85

Minden egyenesen Hamburgból Kimerítő azjegyzek ingyen!

KITÜNTETÉS SZEGED érdemére mmel 1876. KÖNYV- és KÖNYOMDAI-MUNKÁK FELVÁLLALTATNAK. KITÜNTETÉS SZÉKES-PEHÉRVÁR ezüstérem 1872.

KUTASI IMRE
KÖNYV- és KÖNYOMDÁJA
DEBRECZEN, Főpiacz. Sz. NAGY KAROLY ház.

Ajánlja magát mindenféle

KÖNYV- és KÖNYOMDAI-MUNKÁK

gyors és pontos elkészítésére; elvállal: tankönyveket, hirlapokat és folyóiratokat minden nyelven, ét- bor- és árlapokat; díszműveket arany- ezüst és szinnyomatban; a törvénykezéshez megkivántató

ROVATOZOTT IVEKET;

diszes egybekelési- és látogató-jegyeket.

Szóval a nyomdászat köréhez tartozó megrendelések gyorsan és hiba nélkül, a legjutányosabb árban eszközöztetnek. A papir gyári árban számittatik. HIRDETÉSEKET a kiadásomban hetenkint ötször megjelenő DEBRECZEN-ez. hirlapban a legolcsóbban számítva közzé teszek.

KUTASI IMRE.
könyv- és könyomda-tulajdonos.

DEBRECZENBEN, FŐPIACZ, SZ. NAGY KAROLY ház.

KITÜNTETÉS LONDON

DISZOKLEVÉL 1871-ben.